

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRENENLERİN TÜRKİYE ve TÜRKÇEYE İLİŞKİN ALGILARININ İNCELENMESİ (ADÜ-TÖMER ÖRNEĞİ)

Gülnur AYDIN

Yard. Doç. Dr., Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilgiler
Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, gulnur.aydin@adu.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkiye ve Türkçeye ilişkin algılarını belirlemektir. Nitel bir yaklaşımın benimsendiği çalışmada, veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulan “yarı yapılandırılmış görüşme formu” kullanılmıştır. İki bölümden oluşan formun; birinci bölümü öğrencilerin “demografik özellikleri”, ikinci bölümü ise “Türkiye ve Türkçe algıları” ile ilgilidir. Araştırmanın örneklemini 2017–2018 eğitim-öğretim yılında Adnan Menderes Üniversitesi Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezinde (TÖMER) Türkçe öğrenen yabancı öğrenciler oluşturmaktadır. Toplanan nitel veriler içerik analizi tekniği ile çözümlenmiş, birbirine benzeyen veriler belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirilerek düzenlenip yorumlanmıştır.

Araştırma sonucunda, yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkiye algılarının genellikle pozitif olduğu, geldikleri ülkelere göre Türkiye’yi daha refah sahibi bir ülke olarak gördükleri; Türkçeyi öğrenme amaçlarının ise öncelikle Türkiye’de görecekları lisans ve/veya lisansüstü öğrenimlerinde başarılı olmak, öğrenim hayatlarını bitirdikten sonra da Türkiye’de yaşamaya devam etmek olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Yabancılara Türkçe öğretimi, yabancı uyruklu öğrenciler, Türkiye ve Türkçe algısı.*

ANALYSIS OF PERCEPTIONS OF PEOPLE LEARNING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE ABOUT TURKEY AND TURKISH (ADÜ-TÖMER SAMPLING)

ABSTRACT

The purpose of this study is to define perceptions of people learning Turkish as a foreign language about Turkey and Turkish. In this qualitative study, semi-structured interview form formed by the researcher was used as data collection tool. First part of the form, which is formed of two groups, is about “demographic features” of students while second part is about their “perceptions of Turkey and Turkish. The research population is constituted by foreign students learning Turkish in Turkish Teaching Research and Application Center (TÖMER) in Adnan Menderes University in 2017-2018 academic year. Collected qualitative data was analyzed by content analysis method. Similar data was gathered and commented as part of specific concepts and themes.

As a result of the study, it was determined that people learning Turkish as a foreign language usually have positive perceptions about Turkey. They also think that Turkey is more prosperous than their countries. It was determined that their reason for learning Turkish is primarily for being successful in their undergraduate/graduate education in Turkey and for continuing to live in Turkey after finishing their education.

Key Words: *Turkish education for foreigners, foreign students, Perception of Turkey and Turkish.*

1. GİRİŞ

Ulaşım ve iletişim olanaklarının gelişmesiyle birlikte insan ilişkileri, eğitim ve kariyer imkânları bakımından sınırların ve sınırlılıkların artık bir anlam ifade etmediği dünyada, yabancı bir ülkede yaşamak, yabancı bir dil öğrenmek, bir ayrıcalık olarak görülmektedir. Bu durum geleceğine küresel-evrensel ölçekte yön vermek isteyen ülkelerin iç ve dış politikalarına yansiyarak, farklı milletler, renkler, kültürler, inançlar, diller, vb. unsurlara saygı ve hoşgörüyü benimseyen insan odaklılığı ön plana çıkarmıştır. Türkiye için, bir zamanlar işçi olarak Avrupa ülkelerine yapılan yoğun Türk göçleriyle aşılacak sınırlar, zamanla Amerika’dan Avrupa’ya, Asya’dan Afrika ve Avustralya’ya kadar, dünyanın her kıtasından Türkiye’ye gelişlerin de kapısını aralamıştır. Böylelikle, bu konu, ülkemizde gerek siyasi, gerek sosyal, gerek ekonomik ve gerekse akademik olarak değer kazanmaya başlamıştır.

Farklı ülkelerden Türkiye’ye gelişlerin temel nedenlerinden biri de *eğitim*dir. “Milli Eğitim Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Yüksek Öğretim Kurumu ve Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı verilerinden faydalanılarak hazırlanan ‘2016 Türkiye Göç Raporu’na göre, Türkiye’de eğitim alan yabancı öğrenci sayısı 795 bin 962’dir. ..Türkiye’deki üniversitelerde 2016-2017 eğitim öğretim yılında eğitim gören yabancı öğrenci sayısı ise 103 bin 727’dir.” (<https://www.ntv.com.tr/egitim/turkiyedeki-yabanci-ogrenci-sayisi-795-bin-962ye-ulasti,OpnWuWDZLkyNsTNv5cZTpg>). Bu bilgiler, Türkiye’de öğrenim gören öğrencilerin hem Türkiye’ye hem de eğitim öğretim ortamına entegrasyonu için ciddi çalışmalar yapılması gerekliliğini de beraberinde getirmektedir. Çünkü, “yabancı öğrencilerin Türkiye’de kaldıkları süre boyunca edindikleri tecrübeler, hem kendileri hem de yerli öğrenciler için kalıcı bir değer taşımaktadır. Bu sayede öğrenciler arasında derinleşen bağlar, ulusal sınırları aşarak kaynaşmayı sağlamaktadır.” (turkey.setimes.com; akt. Alyılmaz, Biçer ve Çoban, 2015: 331).

Türkiye’de öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin en temel ihtiyaçlarından biri şüphesiz ki Türkçe öğrenme ihtiyacıdır. “Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ülkemizde son zamanlarda önem kazanmaya başlayan bir alandır. Özellikle Avrupa’da ve Türk Cumhuriyetlerinde Türkçeye karşı artan ilginin bir sonucu olarak bu alanda tartışma ve araştırmaların hızlandığı gözlemlenmektedir” (Bayyurt ve Yaylı, 2011: 1). Melanlıoğlu (2014: 387) da ilgili literatürden hareketle, yabancılara Türkçe öğretimi konusunun özellikle son yıllarda oldukça önem kazandığını dile getirmektedir.

Barın (2013: 312) Türkçe öğretiminin etkili ve verimli olabilmesi için ilk olarak hedef kitlenin dil öğrenme amacının belirlenmesi gerektiğini; böylelikle ne kadar ve nasıl öğretileceğine, hangi yöntem ve tekniklerin kullanılacağına karar verilebileceğini ifade etmektedir. Bütün bunlar bireyin amacına ulaşmada ihtiyacı olan dil öğretim etkinlik ve uygulamalarını da şekillendirmekte; kısacası dil öğretiminde bireysel farklılıkları incelemeyi gerektirmektedir.

Bir toplumun kendine özgü nitelikleri, insanın ancak başka toplumlarla karşılaşmasında, bir araya gelmesinde belirginleşir (Aksan, 2011: 17). Yabancı dil öğrenme süreci, tek başına dil öğrenmekten ibaret olmayan, çoğu zaman öğrenilen dilin konuşulduğu ülkeyi, toplumu, kültürü, tarihi, coğrafyayı ve sosyal yapıyı da öğrenmeyi gerektiren karmaşık ve uzun bir süreçtir. “Dilin içinde kültürün bütün özellikleri ve tarihsel, toplumsal tüm birikimleri bulunur. Dilin yalnızca göstergeler dizgesi değil, aynı zamanda kültür demek olduğu kabul edilirse, dil öğrenimi ve öğretiminde kültür ögesini hiçbir zaman unutmamak gerekir” (Bölükbaş ve Keskin 2010: 225).

Şengül, (2017: 92), bireylerin göç etmek istedikleri ülkeleri ve öğrenmek istedikleri yabancı dili neden tercih ettiklerini tespit etmenin, öğretimin daha gerçekçi bir zeminde planlanmasına ve sürdürülmesine yön verdiğini, bu nedenle yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkçeye ve Türkiye’ye yönelik görüşlerinin belirlenmesinin önemli bir araştırma konusu olduğunu belirtmektedir. “Türkiye’nin yabancılar nezdindeki yeri ve algısı, merak edilen bir olgu olduğu kadar; gelecek ile ilgili politik, sosyal, ekonomik ve kültürel değerleri de etkileyen bir konudur. Bu bakımdan ‘dışardan bakan bir gözün’ değerlendirmesi ile kendi aynasında kim olduğunu idrak etmeye çalışan bir ülkenin reel yapısı daha net okunacaktır. Algıların farklılaşması çeşitli faktörlere bağlı olsa da ‘doğruluk payları’ görecelik penceresinden dikkatle takip edilmelidir” (Uçak, 2017: 511).

Dilek (2016: 21), uluslararası öğrencilerin ya da öğrenci hareketliliğinin bir çok araştırmaya konu olduğundan ve bu araştırmalarda sorunların incelenip çözüm yolları ortaya konduğundan bahsetmektedir. MacIntyre ve Clement, (1997: 2; akt. Tunçel, 2016: 108) de yabancı dil öğrenimi üzerine gerçekleştirilen araştırmaların yabancı dil öğrenen bireylerin öğrenim stratejilerine, perspektiflerine ve inançlarına yöneldiğini belirtmiştir. Algı belirleme çalışmaları da bunlardan biridir.

Türk Dil Kurumu (1998: 80), *algı* kavramını “bir şeye dikkati yönelterek o şeyin bilincine varma, idrak” şeklinde tanımlamaktadır. “Yabancı dil öğretimi üzerine yürütülen çalışmalarda, hem önceki dil öğrenme deneyimleri hem de sahip olunan kültürel geçmişin yabancı dil öğrencilerinin dil öğrenmeyle ilgili algılarını şekillendirmede önemli bir yeri olduğu belirtilmektedir” (Melanlıoğlu, 2014: 387). Bu bakımdan yabancı öğrencilerin Türkiye’ye ve Türkçe öğrenmeye yönelik algılarını değerlendirmek ve varsa olumsuz algıları düzeltmek için adımlar atabilmek adına öneriler sunmak oldukça önemlidir.

Bu bağlamda yapılan alan yazın taramasında benzer çalışmalara rastlanmıştır. Belirli

bir ülke sınırlaması ile yapılan çalışmalara bakıldığında; Akkaya (2013), Suriyeli mültecilerin Türkçe algılarını; Melanlıoğlu (2014), Tanzanyalı öğrencilerin Türkçe öğrenme süreciyle ilgili algılarını; Alyılmaz, Biçer ve Çoban (2015), Atatürk Üniversitesinde öğrenim gören Kırgız öğrencilerin Türkçe ve Türkiye'ye yönelik görüşlerini; Tunçel (2016), Yunan üniversite öğrencilerinin yabancı dil olarak Türkçeye yönelik algıları ve Türkçe öğrenme sebeplerini; Şengül, (2017) yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Afganistanlı Özbek Türklerinin Türkiye Türkçesine yönelik görüşlerini ve Uçak (2017), Irak'ta yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin Türkiye, Türkler ve Türkçe algısını incelemiştir. Ülke sınırlaması yapılmayan, farklı uluslardan öğrencilerin yer aldığı çalışmalara bakıldığında ise Özer, Duran, Hızlı ve Çınar (2014), Erasmus programıyla Türkiye'ye gelen yabancı uyruklu öğrencilerin Türk kültürü ve yaşayışı hakkındaki düşüncelerini; Gürbüz ve Güleç (2016), Türkiye'de eğitim gören yabancı öğrencilerin Türkçeye ilişkin görüşlerini; Dilek (2016), Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen uluslararası öğrencilerde ve eğitim dili Türkçe olan üniversitelere gidenlerde Türkçe algısını incelemiştir. Çalışmaların genelinde Türkiye ve Türkçeye yönelik olumlu ifadelerin ağırlıklı olduğu görülmekle beraber az da olsa olumsuz algıların olduğu ortaya konmuştur.

Ülkemize üniversite eğitimi almaya gelen yabancıların ilk karşılaştıkları kurumlar, bu öğrencilere gerek duydukları Türkçe eğitimi vermek için kurulan TÖMER'lerdir (Güleç ve İnce, 2013: 98). Yapılan bu araştırma ile Adnan Menderes Üniversitesi Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin Türkiye'ye ve Türkçe öğrenmeye yönelik algılarının belirlenmesi, elde edilen verilerden hareketle de alan yazına katkı sağlanması amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmıştır:

1. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkiye'ye yönelik algıları nelerdir?
2. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkçe öğrenmeye yönelik algıları nelerdir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Adnan Menderes Üniversitesi Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezinde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye ve Türkçe öğrenmeye ilişkin görüşlerini ortaya koymanın amaçlandığı bu çalışmada, *nitel-betimsel araştırma* yaklaşımı benimsenmiştir. Nitel araştırma, sosyal yaşamı ve insanla ilgili problemleri kendine özgü metotlarla sorgulayarak anlamlandırma süreci olarak ifade edilmektedir (Creswell, 1998). Bir başka ifadeyle “Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmadır” (Yıldırım ve Şimşek, 2006: 39).

Çalışmada nitel araştırma desenlerinden *özel durum çalışması* tercih edilmiştir. Durum çalışması, bir ya da daha fazla olayın, ortamın, programın sosyal grubun ya da diğer birbirine bağlı sistemlerin derinlemesine incelendiği desen olarak tanımlanmaktadır (Yin, 1994: 185). Özel durum çalışmaları aynı zamanda verilerin birbirleriyle olan ilişkilerini inceleyip sebep sonuç ilişkilerini açıklayabilme konusunda da fırsatlar sunmaktadır (Çepni, 2005). Bu desenin

yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye ve Türkçe öğrenmeye yönelik algılarının nasıl olduğunu sebepleriyle birlikte ayrıntılı şekilde irdelemeye en uygun desen olduğu düşünülmektedir.

2.2. Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 eğitim öğretim yılında Adnan Menderes Üniversitesi Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezinde (ADÜ-TÖMER) Türkçe hazırlık kurslarına devam eden yabancı uyruklu öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde *amaçlı örnekleme* yöntemlerinden *kolay ulaşılabilir örnekleme* kullanılmıştır. “Amaçlı örnekleme, araştırmada belli niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesnelere ya da durumlara göre bir seçim yapılacaksa kullanılır” (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2009: 91). Yıldırım ve Şimşek (2006), kolay ulaşılabilir durum örnekleme yönteminin araştırmaya hız ve pratiklik kazandırdığını; genellikle, görece olarak daha az maliyetli olduğunu; ayrıca, tanıdık bir örneklem üzerinde çalışmanın, bazı araştırmacılar için daha pratik ve kolay algılanabileceğini belirtmektedir.

Çalışma grubunda yer alan yabancı uyruklu öğrencilere ilişkin bilgiler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Çalışma Grubunun Ülkelere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Uyruk	Cinsiyet		N
	K	E	
Etiyopya	-	2	2
Somali	1	3	4
Azerbaycan	1	5	6
İran	1	1	2
Arnavutluk	1	1	2
Mısır	-	1	1
Irak	1	-	1
Ukrayna	1	-	1
Ürdün	-	1	1
Fas	1	-	1
Zimbabve	1	-	1
Afganistan	-	1	1
Suriye	1	-	1
Letonya	1	-	1
Toplam	10	15	25

Tablo 1’de görüldüğü gibi, bu araştırmanın katılımcıları 14 ülkeden, yaşları 17 ile 36 arasında değişen, 10 kadın ve 15 erkek olmak üzere toplam 25 yabancı uyruklu öğrencidir. ADÜ-TÖMER’de A2 ve B1 seviyelerinde öğrenim görmekte olan katılımcıların 8 tanesi misafir öğrenci kaydı ile Türkiye’de bulunan, geri kalan 17 tanesi ise YÖS ile Adnan Menderes Üniversitesinde farklı fakültelere yerleşmiş ancak Türkçe hazırlık görmek zorunda

olan öğrencilerdir. Katılımcıların araştırmaya katkı konusunda gönüllü olması konusunda özen gösterilmiştir.

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri, *yarı yapılandırılmış görüşme tekniği* ile toplanmıştır. Görüşme tekniği, araştırmada cevabı aranan sorular çerçevesinde ilgili kişilerden veri toplama (Büyüköztürk vd., 2009) olarak tanımlanmaktadır. Yarı yapılandırılmış görüşmede, “araştırmacı önceden sormayı planladığı soruları içeren görüşme protokolünü hazırlar” (Türnüklü, 2000: 547). Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinin araştırmacıya sunduğu en önemli kolaylığın, önceden hazırlanan görüşme protokolüne bağlı olarak sürdürülmesi nedeniyle daha sistematik ve karşılaştırılabilir bilgiler sunması olduğu ifade edilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Araştırmada, araştırmacının benzer çalışmalardan (Şengül, 2017; Uçak, 2017; Tunçel, 2016; Gürbüz ve Güleç, 2016; Alyılmaz, Biçer ve Çoban, 2015; Melanlıoğlu, 2014) hareketle oluşturduğu yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu iki bölümden oluşmuştur: Birinci bölümde cinsiyet, yaş, uyruk ve varsa öğrenim görmeye hak kazandığı bölüme yönelik bilgiler; ikinci bölümde ise Türkiye ve Türkçe öğrenmeye yönelik algıları tespit etmek için öğrencilerin cevaplaması gereken 12 soru yer almıştır. Cevaplar yazılı olarak alınmış, öğrencilerin bazılarının Türkçesinin çok iyi olmaması nedeniyle zaman zaman sorularla ilgili ayrıntılı açıklamalar yapılmıştır.

Görüşme sorularının amaca ne derece hizmet ettiği, uygulanabilirliği ve anlaşılabilirliğini değerlendirmek için üç alan uzmanından görüş alınmış, öneriler doğrultusunda görüşme formuna son hali verilmiştir.

2.4. Verilerin Analizi

Bu araştırmanın verileri *içerik analizi yöntemi* ile çözümlenmiştir. “İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır” (Yıldırım ve Şimşek, 2006: 27). Veriler çözümlenirken, öğrencilerin yarı yapılandırılmış görüşme formundaki sorulara verdiği cevapların, benzer ve ayrı yanları belirlenmiş; bu belirlemelere göre kodlar (konular/başlıklar) oluşturulmuştur. Oluşturulan kodlar doğrultusunda, verilen cevaplar tablolar halinde sunulmuştur.

İlgili çözümlenmeler yapılırken görüşme formundaki yazılı verilere müdahale edilmemiş, özgün haline bağlı kalınarak değerlendirme esas alınmıştır.

3. BULGULAR ve TARTIŞMA

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkiye’ye ve Türkçe öğrenmeye yönelik algılarını, Adnan Menderes Üniversitesi Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezinde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrenciler özelinde incelemeyi amaçlayan bu çalışmadan elde edilen bulgular, araştırma sorularının sırasına göre, yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorular çerçevesinde, frekans dağılımları ile birlikte tablolar halinde verilmiştir. Toplam katılımcı sayısı 25 olmasına rağmen, sorulara verilen cevaplar birden fazla görüş içerdiğinden tablolardaki frekans değerleri oldukça çeşitlilik göstermektedir. Her tablo, katılımcıların sorulara verdikleri cevaplardan (müdahale edilmeksizin / yazım-noktalama yanlışlarıyla birlikte) alıntılarla desteklenmiştir.

3.1. Birinci Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular (yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkiye'ye yönelik algıları)

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkiye'ye geliş nedenleri ile ilgili cevapları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Türkiye'ye Geliş Nedenlerine Göre Yabancı Öğrenciler

	Görüşler	f
<i>Türkiye'ye geliş nedeniniz nedir?</i>	Yükseköğrenim	23
	Evlilik	2
	Kaliteli eğitim almak	2
	Burada yaşıyoruz.	1
	Toplam	28

Toplam öğrenci (N): 25

Tablo 2'ye bakıldığında, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin 23'ü Türkiye'ye geliş nedeni olarak öncelikle üniversite öğrenimini dile getirirken 2'si bir Türk ile evlenmiş olmayı, 2'si kaliteli eğitim almayı ve 1'i de ailesiyle birlikte Türkiye'ye yerleşmiş olmayı gerekçe göstermiştir. Şengül (2017: 96) de Afganistanlı Özbek öğrencilerin en çok ifade ettikleri Türkiye'de eğitim görme nedenlerinden biri olarak "Türkiye'nin eğitim kalitesi (4)"ni tespit etmiştir. Yine Alyılmaz, Biçer ve Çoban (2015: 333) da Kırgız öğrenciler üzerine yaptıkları çalışmada, en çok ifade edilen Türkiye'de eğitim görme nedeninin "eğitim imkânları (6)" olduğunu ortaya koymuşlardır. Bu bulgular, çalışmamızın bulgularında yer alan "kaliteli eğitim almak (2)" maddesiyle örtüşmektedir.

Yabancı uyruklu öğrencilerin bu konudaki cevaplarından bazıları:

Azerbaycanlı öğrenci: *Tıp bölümün kazanıp dahada iyi olmak için*

İranlı öğrenci: *Ben üniversite okumaya Türkiye'ye geldim.*

Etiyopyalı öğrenci: *Öğrenme görmek için*

Faslı öğrenci: *Evlilik ve öğrenme için*

Azerbaycanlı öğrenci: *Kaliteli eğitim almak için*

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkiye'yi nasıl bulduklarına yönelik görüşleri Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Türkiye’yi Nasıl Bulduklarına Yönelik Öğrenci Görüşleri

	Görüşler	f
<i>Türkiye’yi nasıl buldunuz (sosyal yapı, tarih, coğrafya vs.)? Sizce Türkiye nasıl bir ülkedir (güçlü, orta düzey, zayıf vs.)?</i>	Genel olarak iyi/güzel bir ülkedir.	19
	Orta düzey bir ülkedir.	12
	Güçlü bir ülkedir.	8
	Vatan sevgisi çok yüksektir.	2
	İnsanları ırkçı değil, yabancılardan hoşlanıyorlar.	2
	Sosyal yapısı zayıf bir ülkedir.	1
	Güvenli bir ülkedir.	1
	Coğrafi yapısı benim ülkeme çok yakındır.	1
	Kendi ülkem gibi görüyorum.	1
	İmkânları kısıtlı bir ülkedir.	1
	Bağımsız bir ülkedir.	1
	Toplam	49

Toplam öğrenci (N): 25

Tablo 3’e bakıldığında, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin 19’u Türkiye’yi güzel bir ülke olarak bulduklarını; 12’si “orta düzey”, 8’i “güçlü bir ülke” olarak gördüklerini; 2’si “vatan sevgisinin çok yüksek olduğu”nu; 2’si de “ırkçılıktan uzak yabancıların sevildiği bir ülke” olarak algıladıklarını belirtmişlerdir. Bunların yanı sıra, “sosyal yapısının zayıf olduğu”nu, “güvenli olduğu”nu, “coğrafi yapısının kendi ülkesiyle benzerlik gösterdiği”ni, “kendi ülkesi gibi gördüğü”nü, “imkânlarının kısıtlı olduğu”nu, “bağımsız bir ülke olduğu”nu ifade eden katılımcılar da olmuştur. Uçak (2017: 499)’ın Irak’ta yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenenlerin Türkiye, Türkler ve Türkçeye yönelik algılarını araştırdığı çalışmasında katılımcılar, Türkiye’yi %32 oranında “orta düzey”, %32 oranında “bölgesel bir güç”, %36 oranında da “dünyada super güç” bir ülke olarak tanımlamışlardır. Bu bulgular, tablodaki “orta düzey bir ülkedir (12)” ve “güçlü bir ülkedir (8)” maddelerini desteklemektedir. Şengül (2017: 96) de çalışmasında, Özbek öğrencilerin Türkiye’yi “dost (5)”, “İslamî (3)”, “iklim şartları iyi (2)” ve “güvenli (1)”, bir ülke olarak tanımladıklarını belirtmiştir. Şengül (2017)’ün Türkiye’nin “güvenli” bir ülke olduğuna dair bulgusu, bu tablodaki “güvenli bir ülkedir (1)” maddesini destekler niteliktedir. Yine bu konuda Akkaya (2013: 185) yaptığı çalışmayla, Suriyeli mültecilerin Türk’e ve Türkiye’ye yönelik geliştirdikleri metaforların, “Türk’e ve Türkiye’ye güven” duyulduğunun bir kanıtı olarak görülebileceğini ortaya koymuştur.

Yabancı uyruklu öğrencilerin bu konudaki cevaplarından bazıları:

Bir Orta Doğu ülkesi olan Ürdün’den gelen öğrencinin, ülkesindeki sosyal yapı düşünüldüğünde Türkiye ile ilgili yaptığı yorum ilginçtir:

Ürdünlü öğrenci: *Genelde iyi, ama sosyal yapısında biraz zayıf.*

Biri Orta Doğu ve biri Afrika ülkesinden gelen iki farklı öğrencinin Türkiye’yi nasıl bulduklarıyla ilgili aynı algılara sahip oldukları görülmektedir.

Iraklı öğrenci: *Güzel bir ülke ve insanlar yabancılardan hoşlanıyorlar.*

Zimbabveli öğrenci: *Türkiye güzel ve insanlar çok güzel ve en çok önemlisi ırkçı değil.*

Yine, bir Orta Doğu ülkesi olmasına rağmen İran’dan gelen bir öğrencinin coğrafi ve dilsel yakınlık hissettiği Türkiye’yi “güvenli” bir ülke olarak ifade ettiği görülmektedir:

İranlı öğrenci: *Bir coğrafi yapısınan bir dili benim dilime yakın olması için ve Türkiye bence orta düzeydedir. Yanı iyi bir ülkedir emniyetli ve ben seviyorum.*

Afrika ülkelerinden gelen öğrencilerin kendi ülkelerindeki yerel yaşamdan “devlet” bilincinin yerleşik olduğu, “vatan sevgisi”nin açıkça görüldüğü Türkiye’ye gelmeleri, Türkiye ile ilgili algılarına da yansımıştır. Batı Asya ile Doğu Avrupa’nın kesişim noktası olan Kafkasya’da yer alan Azerbaycan’dan gelen öğrencinin de benzer bir algıyı yansıttığı anlaşılmaktadır.

Somalili öğrenci: *Güclüdür çünkü Türkiye’deki insanlar devlet nedir iyi biliyorlar bence ülke güçlü yapanlar ülkedeki insanın ülke sevgisidir.*

Azerbaycanlı öğrenci: *Güçlü bir ülkedir. Çünkü vatan sevgisi çok yüksektir.*

Türkiye ile daha önceden bağı olan, sürekli gelme imkânı bulan bir öğrencinin ifadesi ise Türkiye sevgisinin göstergesi gibidir.

Arnavut öğrenci: *Türkiye’ye her yıl geldim içim kendim ülkem gibi görüyorum.*

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkiye’nin hangi alan(lar)da gelişmiş bir ülke olduğuna yönelik görüşleri Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Türkiye’nin Hangi Alanlarda Gelişmiş Bir Ülke Olduğuna Yönelik Öğrenci Görüşleri

	Görüşler	f
<i>Sizce Türkiye hangi alanlarda gelişmiş bir ülkedir (siyaset, eğitim, ekonomi, askeri, turizm vs)?</i>	Turizm	17
	Ekonomi	6
	Eğitim	3
	Siyaset	3
	Bir fikrim yok	3
	Askeri	2
	Sanayi	1
	Toplam	35

Toplam öğrenci (N): 25

Tablo 4’e bakıldığında, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin 17’si Türkiye’nin “turizm”, 6’sı “ekonomi”, 3’ü “eğitim”, 3’ü “siyaset”, 2’si “askeri”, 1’i de “sanayi” alanında gelişmiş bir ülke olduğunu belirtmiştir. 3 öğrenci ise fikir sahibi olmadıklarını ifade etmişlerdir.

Yabancı uyruklu öğrencilerin bu konudaki cevaplarından bazıları:

Öğrencilerin; Gayri Safi Millî Hasıla (GSMH) içindeki payı 2016 yılı verilerine göre %2,6 (<https://www.tursab.org.tr/tr/turizm-verileri/istatistikler/turizmin-ekonomideki-yeri/gsmh-icindeki-payi-1963-79.html>) olmasına rağmen, doğal güzellikler, tatil beldeleri ve bu beldelerdeki yatırımlardan hareketle turizmin çok güçlü olduğunu düşünmeleri, var olanla algılanan arasındaki tezatı da ortaya koymaktadır.

Azerbaycanlı öğrenci: *turizm alanında. çünkü Denizi çok güzel mazeleri çok güzel ve çoğ insanlar seyahate gitmek için Türkiye’ye geliyorlar.*

Bazı öğrencilerin, turizm dahil pek çok alanda Türkiye’yi gelişmiş bir ülke olarak algıladıkları da görülmektedir.

İranlı öğrenci: *Bence turizm ve sanayide daha gelişmiştir deniz var.*

Mısırlı öğrenci: *Bence Türkiye'ye ekonomik, turizm, eğitim, daha çok gelişmiş.*

Suriyeli öğrenci: *Türkiye turizm, siyasi ve eğitim alanlarında gelişmiş bir ülkedir.*

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkiye'de yaşam şartlarını nasıl bulduklarına yönelik görüşleri Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Türkiye'de Yaşam Şartlarını Nasıl Bulduklarına Yönelik Öğrenci Görüşleri

	Görüşler	f
<i>Türkiye'de yaşam şartlarını nasıl buluyorsunuz?</i>	Orta seviyede	10
	Pahalı bir ülke	7
	Ucuz bir ülke	3
	Fikrim yok	3
	İleri seviyede	2
	Türkiye'de kadın olmak çok zor	1
	Benim ülkemdeki gibi	1
	Toplam	27

Toplam öğrenci (N): 25

Tablo 5'e bakıldığında, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin 10'u Türkiye'de yaşam şartlarını "orta seviyede" bulurken, 7'si "pahalı bir ülke", 3'ü "ucuz bir ülke", 3'ü "fikrim yok", 2'si "ileri seviyede", 1'i "Türkiye'de kadın olmak çok zor", 1'i de "benim ülkemdeki gibi" şeklinde görüş beyan etmiştir.

Yabancı uyruklu öğrencilerin bu konudaki cevaplarından bazıları:

Dünyada Avrupa ülkesi olmanın gelişmişlikle paralel algılandığı bir yaklaşım söz konusuysen, Arnavutluk'tan gelen öğrencinin Türkiye'yi gelişmiş ve kendi ülkesi gibi görmesi dikkat çekicidir. Türkiye gibi Orta Doğu ülkesi olan İran'dan gelen öğrenci ise, gelişmişlikten ziyade orta düzey bir yaşamın olduğundan bahsetmektedir.

Arnavut öğrenci: *Her şey gelişmiş olduğu için, şartlar kendi ülkemde gibi.*

İranlı öğrenci: *Bence orta düzeyde bir yaşam var Türkiye'de ne çok iyi ne de çok kötü*

Türkiye'deki yaşam şartları ile ilgili algılar/değerlendirmeler, gelişmişlik ve sosyo-ekonomik durumu birbirinden çok farklı olan Afrika ülkeleri ile Avrupa ülkeleri arasında değişiklik göstermektedir. Somalili öğrenci Türkiye'deki yaşam şartlarına, kısıtlı imkânlarından dolayı maddi boyutta bakarken, Ukraynalı öğrenci kendi ülkesinde kadın olarak rahat yaşama standardını Türkiye'de yakalayamamaktan muzdarip olduğunu; Letonya'dan gelen öğrenci ise bir Türk ile evli olmasına ve uzun süredir Türkiye'de yaşamasına rağmen yaşam şartları hakkında bilgi sahibi olmadığını belirtmektedir.

Somalili öğrenci: *bence pahalıdır bizim gib Afrikadan gelen biraz pahalı geliyor.*

Ukraynalı öğrenci: *Bana göre Türkiye'de bir kadın olmak çok zor.*

Letonyalı öğrenci: *Dürüstçe konuşmak, bilmiyorum.*

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türk insanını nasıl bulduklarına ve Türk insanının en belirgin özelliklerine yönelik görüşleri Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Türk İnsanını Nasıl Bulduklarına Yönelik Öğrenci Görüşleri

	Görüşler	f
<i>Türk insanlarını nasıl buldunuz? Sizce Türk insanlarının en önemli özelliği nedir?</i>	Yardımsever	6
	Dost canlısı	4
	Sıcakkanlı	4
	Samimi	3
	Vatansever	3
	Yabancıları çok seviyorlar.	2
	Her türlü insan var	2
	Fikrim yok	2
	İrkçı	1
	Toplam	27

Toplam öğrenci (N): 25

Tablo 6’ya bakıldığında, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin 6’sı Türk insanını “yardımsever” bulurken, 4’ü “dost canlısı”, 4’ü “sıcakkanlı”, 3’ü “samimi”, 3’ü “vatansever”, 2’si “yabancıları çok seviyorlar”, 2’si “her türlü insan var”, 2’si “fikrim yok” ve 1’i de “ırkçı” şeklinde görüş belirtmiştir. Şengül (2017: 96), çalışmasında, Özbek öğrencilerin Türk insanların özellikleriyle ilgili “yardımsever ve misafirperver (11)” maddesinin öne çıktığı şekilde görüş bildirdiklerini ortaya koymuştur. Bu bulgu, tabloda yer alan ve frekans değeri en yüksek olan “yardımsever (6)” maddesini desteklemektedir. Alyılmaz vd. (2015: 336) de Kırgız öğrencilerin Türk halkına yönelik değerlendirmelerinin “bazıları iyi bazıları kötü (6)”, “çoğunlukla iyi (4)”, “farklı kültürlere kapalı (3)” ve “yardımsever (3)” şeklinde olduğunu tespit etmişlerdir. Özer, Duran, Hızlı ve Çınar (2014: 357) Türkiye’ye gelen Erasmus öğrencileri üzerine yaptıkları çalışmada Türk insanının karakteristik özelliklerinin “arkadaş canlısı olmaları (6)”, “çok sigara içmeleri (3)”, “yardımsever olmaları (2)” ve “misafirperver olmaları (1)” şeklinde sıralandığını ifade etmişlerdir. Uçak (2017: 503) da Iraklı öğrencilerin gözünde Türklerin ayırt edici özelliklerini %36 hoşgörülü, %16 ilginç, %16 kurnaz, %12 akıllı, %8 kibar, %8 kaba olarak tespit ederken, %4’ünün bu konuda kararsız kaldığını ortaya koymuştur.

Yabancı uyruklu öğrencilerin bu konudaki cevaplarından bazıları:

Öğrencilerin Türk insanı ile ilgili en çok üzerinde birleştikleri özellik olan “yardımseverlik”, Suriye gibi savaş yaşanan ve vatandaşları Türkiye’ye sığınan bir ülkeden gelenler için daha da anlam kazanmaktadır. Bunun dışında, Türkiye’ye geldiğinde kendisine yardımcı olunan Iraklı öğrenci de bu algısını aşağıdaki gibi ifade etmektedir.

Suriyeli öğrenci: *ben şimdiye kadar Türk insanları çok iyi tanıdım ve onlar en iyi önemli özellikleri insanlara iyi yardım etmektir.*

Iraklı öğrenci: *Türk halkı çok yardımcı olmaktan hoşlanıyorlar.*

İran’ın Azeri bölgesinden gelmesi sebebiyle kültürel olarak Türkleri kendisine yakın hissetmesine rağmen, Türklere “ırkçılık” atfeden öğrenci, bunu aşağıdaki şekilde dile getirmiştir:

İranlı öğrenci: *zaten Türkiye türkleri ve benim ülkemdeki Azeri türkleri kültürden birbirine yakındılar ve Türkler ırkçı milletdiler biraz*

Avrupa, Afrika, Kafkasya ülkelerinden gelen aşağıdaki öğrencilerin hepsinin birleştiği nokta Türklerin “dost canlısı” olmasıdır:

Ukraynalı öğrenci: *Bana göre Türkiye’de çok iyi insanlar yaşıyorlar. Yabancıları çok dostça seviyorlar.*

Zimbabveli öğrenci: *Dost canlısı olması nedeniyle Türk halkını diğerlerinden ayırt edebilirim*

Etiyopyalı öğrenci: *Türk insanları dostça*

Azerbaycanlı öğrenci: *Türk insanlarını çok iyi buldum. En önemli özelliği dostluk olması.*

Yine bir Afrika ülkesi olan Fas’tan gelen öğrencinin ise Türk insanıyla ilgili daha gerçekçi yorum yapması dikkate değerdir:

Faslı öğrenci: *Her türlü insan var iyide kötüde.*

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türk kültürünü nasıl bulduklarına ve kendi kültürleriyle Türk kültürü arasında benzerlik olup olmadığına yönelik görüşleri Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Türk Kültürünü Nasıl Bulduklarına Yönelik Öğrenci Görüşleri

	Görüşler	f
<i>Türk kültürünü nasıl buldunuz (yemekler, giyim-kuşam, müzik, eğlence vs)? Kendi kültürünüze yakın özellikleri var mı?</i>	Genel olarak Türk kültürünü beğendim	13
	Benim kültürüme benziyor	11
	Benim kültürümden çok farklı	6
	Yemekleri güzel	4
	Yemekleri beğenmiyorum	4
	Müzikleri güzel	2
	Giyim tarzını güzel bulmuyorum	2
	Güzel giyiniyorlar	1
	Toplam	43

Toplam öğrenci (N): 25

Tablo 7’ye bakıldığında, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin 13’ünün genel olarak Türk kültürünü beğendiğine dair görüş bildirdiği, 11’inin Türk kültürünü kendi kültürüne benzettiği, 6’sının kendi kültüründen çok farklı bir kültür olduğunu ifade ettiği görülmektedir. Tablo incelenmeye devam edildiğinde, 4 öğrencinin “Türk yemekleri güzel”, 4’ünün “yemekleri beğenmiyorum”, 2’sinin “müzikleri güzel”, 2’sinin “giyim tarzını güzel bulmuyorum”, 1’inin de “güzel giyiniyorlar” şeklinde fikir beyan ettiği dikkat çekmektedir. Uçak (2017: 507) Iraklı öğrencilerin Türk yemeklerini %80 oranında beğendiklerini, Türk giyim kuşamını “sıklıkla” ve “her zaman” seçeneklerinde %32, “ara sıra” seçeneğinde ise %28 oranında beğendiklerini ortaya koymuştur.

Yabancı uyruklu öğrencilerin bu konudaki cevaplarından bazıları:

Öğrencilerin Türk kültürü ile ilgili bakış açılarında belirleyici olan unsurlardan birinin

“din” ögesi olduğu görülmektedir. Bu da, Türk kültürüyle kendi kültürünün benzeşiklik/yakınlık durumuna yönelik algıyı etkilemektedir.

Zimbabveli öğrenci: *benim kültürüme yakın bulmuyorum çünkü ben bir Hristiyanım*

Somalili öğrenci: *Türk kültür biraz yakın çünkü Türkiye musulman bir ülke biz de öyleyiz*

Kültüre bakış açısını belirleyen önemli bir unsur da “tarih”tir. Bu bakımdan Arnavut bir öğrenci ile Iraklı bir öğrencinin tarihe gönderme yaparak ortaya koyduğu Türk kültürü ve Türk kültürüne yakınlık algısı dikkate değerdir:

Arnavut öğrenci: *Arnavutlar Türkler’le aynen toprakta yaşadık bu yüzden kültürünü çok yakınız.*

Iraklı öğrenci: *Yakın buluyorum evet, Irak ve Türkiye’nin tarihi bir ilişkisi var.*

Azerbaycanlı bir öğrenci, Türk kültürüyle Azeri kültürünün yakınlığını dile getirirken “kardeş ülke” ifadesini kullanmış, Azerbaycan’da yaygın olarak kullanılan “bir millet iki devlet” anlayışını algısına yansıtmıştır.

Azerbaycanlı öğrenci: *Evet yakın buluyorum. Çünkü kardeş ülke.*

Kültür konusunda bilinçli bir yaklaşım sergileyen İranlı öğrencinin benzerliklerin de farklılıkların da olduğunu dile getirmesi ve bu farklılıklara yaklaşımı önemlidir.

İranlı öğrenci: *Türk yemekleri iyidir. Türk müziklerin çok seviyorum. Kültürlerimiz çok yakın değil ama bazı kültürleri de çok yakın ve her ülkenin kendisine özel kültürleri var.*

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkiye’de karşılaştıkları sorunlara yönelik görüşleri Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Türkiye’de Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Öğrenci Görüşleri

	Görüşler	f
<i>Türkiye’de karşılaştığımız sorunlar nelerdir?</i>	Sorun yaşamadım.	14
	Çok pahalı olduğu için maddi sorunlar yaşıyorum.	4
	Türkçe bilmediğim için iletişim sorunları yaşıyorum.	3
	İrkçılık yapıyor.	3
	Ailemi özleyorum.	2
	Çok fazla haksızlık yapıyor.	2
	Hırsızlık yapıyor.	1
	Soğuk.	1
	Toplam	30

Toplam öğrenci (N): 25

Tablo 8’e bakıldığında, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin 14’ünün Türkiye’de sorun yaşamadığını belirttiği; 4’ünün çok pahalı olduğu için maddi sorunlar yaşadığı, 3’ünün Türkçe bilmediği için iletişim sorunları yaşadığı, 3’ünün ırkçılıktan rahatsız olduğu, 2’sinin ailesini özlediği, 2’sinin haksızlıklar yapıldığını dile getirdiği görülmektedir. Tablo incelenmeye devam edildiğinde, bireysel olarak yaşanmış/yaşanmakta olan iki sorun dikkati çekmektedir: 1 öğrenci bir eşyasının çalınmasından dolayı “hırsızlık yapıyor” şeklinde görüş belirtirken 1 öğrenci de geldiği ülkenin Somali olmasından kaynaklı olarak

Türkiye’yi “soğuk” buluyor. Alyılmaz vd. (2015: 333) Kırgız öğrencilerin Türkiye’de karşılaştıkları sorunların başında “ekonomik sorunlar (7)”ı ve sonuncu sırada “iklim şartları (1)”nı tespit etmiş; ortalama bir değerle de “sorun olmadığı (4)” bulgusuna ulaşmışlardır. Bu bulgu da, tabloda yer alan “çok pahalı olduğu için maddi sorunlar yaşıyorum (4)”, “soğuk (1)” ve “sorun yaşamadım (14)” maddelerini desteklemektedir.

Yabancı uyruklu öğrencilerin bu konudaki cevaplarından bazıları:

Türkiye’de karşılaşılan sorunlarla ilgili öğrencilerin genelinin, üzerinde görüş birliğine vardıkları konu, “belirgin bir sorun yaşamadıkları” yönündedir. Bariz bir sorun olmadığını belirtse de Türkiye’nin pahalı olduğunu düşünen ve ailesinden uzak olmayı tek sorun olarak gördüğünü dile getiren öğrenciler de vardır. Bu bağlamda alınan cevaplar aşağıdaki gibidir:

Faslı öğrenci: *Sorun yaşamadım. Her ülkede olabilecek küçük problemler.*

Ukraynalı öğrenci: *Henüz herhangi bir sorunla karşılaşmadım.*

İranlı öğrenci: *önemli bir sorunan karşılaşmadım şimdiye kadar. Ama benim ülkemden karşılı çok pahalıdır ve sorun.*

Arnavut öğrenci: *Sorun yok, sadece ailem uzaklığı, en büyük sorun.*

Ekvator çizgisi ile yaklaşık 10 derece kuzey paraleli arasında yer alan Somali’den gelen bir öğrenci, alışıktığı ekvatorial iklimden, Akdeniz ikliminin hakim olduğu Türkiye’ye gelince, yaşadığı sorun olarak iklim şartlarını dile getirmiştir.

Somalili öğrenci: *Sadece soğuk.*

Daha önce Türk insanını nasıl bulduklarına dair verdikleri cevaplar arasında yer alan “ırkçılık” ifadesinin, Türkiye’de karşılaşılan sorunlar arasında 3 öğrenci tarafından daha ifade edildiği üzümlere görülmüştür.

Ürdünlü öğrenci: *Haksızlık ve ırkçılık çok vardır.*

Türklerle iletişim kurmak istedikleri halde Türkçe bilmedikleri için iletişim sorunları yaşayan öğrenciler, bunu Türkiye’de yaşadıkları önemli bir sorun olarak dile getirmişlerdir.

Etiyopyalı öğrenci: *Sorun Türkçe bilmemem için insanlar konuşamıyorum.*

3.1. İkinci Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular (yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkçe öğrenmeye yönelik algıları)

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkçeyi öğrenme amaçlarına yönelik görüşleri Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Türkçe Öğrenme Amaçlarına Göre Öğrenci Görüşleri

	Görüşler	f
<i>Niçin Türkçe öğrenmek istiyorsunuz?</i>	Bölümüm Türkçe eğitim verdiği için	13
	Türkiye’de öğrenim görmek için	8
	İnsanlarla iletişim kurabilmek için	6
	Öğrenim hayatım bitince Türkiye’de yaşamak ve çalışmak için	4
	Türkiye’yi ve insanlarını sevdiğim için	1
	Benim dilime çok yakın olduğu için	1
	Toplam	33

Toplam öğrenci (N): 25

Tablo 9’a bakıldığında, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin 13’ünün Türkçeyi öğrenme amacının bölümünün Türkçe eğitim vermesi, 8’inin Türkiye’de öğrenim görmek, 6’sının insanlarla iletişim kurmak, 4’ünün öğrenim hayatı bitince Türkiye’de yaşamak ve çalışmak amacıyla Türkçe öğrendiklerini ifade ettikleri görülmektedir. Ayrıca, 1 kişi Türkiye’yi ve insanlarını çok sevdiği için, 1 kişi de kendi diline yakın olduğu için Türkçe öğrendiğini belirtmiştir. Gürbüz ve Güleç (2016: 149), çalışmasında, yabancı öğrencilerin Türkçeyi öğrenme amaçları ile ilgili “kişisel sebepler –kendini geliştirmek, derdini anlatabilmek, farklı kültürleri öğrenmek, Türkçeyi sevmek- (5)”, “siyasi ve ekonomik sebepler –kendi ülkelerinde ve Türkiye’de iş bulma, burs imkânları- (4)”, “Sosyal sebepler – iletişim kurmak ve Türklerle rahatça anlaşabilmek- (2)” ve “eğitim (2)” bulgularına ulaşmıştır. Şengül (2017: 95) ise, Özbek öğrencilerin Türkçe öğrenme nedenleri ile ilgili “Türkiye Türkçesinin akraba dil olması (3)”, “daha iyi iş bulma imkânı (3)”, “Türkiye’de yaşamak (3)” ve “lehcelerine göre daha değerli görülmesi (1)” şeklinde bulgular ortaya koymuştur. Gürbüz ve Güleç (2016) ile Şengül (2017)’ün bulguları tabloda yer alan maddelerin bazılarıyla örtüşür niteliktedir.

Yabancı uyruklu öğrencilerin bu konudaki cevaplarından bazıları:

Yabancı Uyruklu Öğrenci Sınavını (YÖS) kazanarak Adnan Menderes Üniversitesinin farklı fakültelerinde öğrenim görme hakkı kazanan ve Türkçe öğrenim göreceğ olan öğrenciler, Türkçeyi hem bölümlerindeki dersleri anlamak hem de gelecekte Türkiye’de yaşamak ve çalışmak istedikleri için öğrenmek istemektedir.

Etiyopyalı öğrenci: *Çünkü benim ders Hemşirelik bölüm Türkçe gerekiyor.*

İranlı öğrenci: *Çünkü ben Tıp okuyacağım ve yıllarca Türkiye’de yaşayacağım o yüzden burada yaşamaya devam etmek için Türkçe bilmem çok önemli.*

Letonyalı öğrenci: *hem Türkiye’de yaşıyorum. bir Türk ile evliyim. Türkiye’de İngilizce öğretmenliği okuyacağım ve yine Türkiye’de çalışmak istiyorum.*

ADÜ-TÖMER’de misafir öğrenci kaydı ile bulunan 8 öğrenci, burada Türkçeyi öğrendikten sonra YÖS’ü kazanıp Türkiye’de üniversite eğitimi almak istemektedir.

Zimbabveli öğrenci: *Türkiye’de avukat falcutesi kazanmak istiyedi.*

Somalili öğrenci: *burada ağıtım almak isterse Türkçe öğrenmek lazım o yüzden Türkçe çalışmak zorundayım.*

Azerbaycanlı öğrenci: *Tıp fakültesini kazandığımda dersleri iyi anlamam için.*

Türkçeyi Türk insanıyla ve diğer yabancı ülkelerden gelen insanlarla ortak bir dil

haline getirerek iletişim kurmayı temel amaç olarak gören öğrenciler bunu aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir.

Ürdünlü öğrenci: *Çünkü Türkiye’de başka bir dil yoktur. O yüzden insanlarla konuşmak için türkçe öğrenmem lazım.*

Somalili öğrenci: *için contect insanlarla, arkadaşlarla.*

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkçenin nasıl bir dil olduğuna yönelik görüşleri Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. Türkçenin Nasıl Bir Dil Olduğuna Yönelik Öğrenci Görüşleri

	Görüşler	f
<i>Sizce Türkçe nasıl bir dildir?</i>	Kolay bir dildir.	12
	Zor bir dildir.	7
	Zengin ve güzel bir dildir.	4
	Benim dilime çok yakın bir dildir.	4
	Çalışırsak öğrenebiliriz.	2
	Her dil gibidir.	2
	Yazılışı ve okunuşu aynıdır.	1
	Toplam	32

Toplam öğrenci (N): 25

Tablo 10’a bakıldığında, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin 12’sinin Türkçeyi kolay bir dil olarak gördüğü; 7’sinin “zor bir dil”, 4’ünün “zengin ve güzel bir dil”, 4’ünün “benim dilime çok yakın bir dil”, 2’sinin “çalışınca öğrenilebilecek bir dil”, 2’sinin “her dil gibi” ve 1’inin de “yazılışı ve okunuşu aynı” şeklinde görüş belirttiği görülmektedir. Tunçel (2016: 118), Yunan öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçeye yönelik algıları ve Türkçe öğrenme sebeplerini incelediği araştırmasında, öğrencilerin Türkçenin öğrenilmesiyle ilgili %74,4 oranında “zor değil”, %25,5 oranında “zor” şeklinde cevaplar almıştır. Alyılmaz vd. (2015: 335) de benzer şekilde Kırgız öğrencilerin Türkçe öğrenme süreciyle ilgili, toplam 15 öğrenciden 11 “kolay” ve 4 “zor” cevabını almışlardır. Bu bulgular tablonun ilk iki maddesini önemli ölçüde desteklemektedir. Uçak (2017: 510) da çalışmasında, Iraklı öğrencilerin Türkçenin nasıl bir dil olduğuna yönelik görüşlerini %44 oranında “başka dillere benziyor”, %28 oranında “Kürtçeye yakındır”, %24 oranında “tamamen orijinal ve güçlü bir dildir” şeklinde tespit etmiş; kalan %4’lük kısmın ise kararsız olduklarını ifade etmiştir.

Yabancı uyruklu öğrencilerin bu konudaki cevaplarından bazıları:

Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu Türkçenin kolay bir dil olduğunu dile getirmiş, bunun gerekçesi olarak farklı bilgiler vermişlerdir:

Somalili öğrenci: *kolay bir dil Çünkü yazdığın kelimeler aynı okuyorsun.*

Azerbaycanlı öğrenci: *Bana göre türkçe çok iyi ve güzel bir dildir. Çünkü Azerbaycan diline çok yakın.*

Ukraynalı öğrenci: *Bence zor değil çünkü Babam Türk*

İranlı öğrenci: *Çünkü ben İran azerisiyim ve azeri Türkçeye çok yakın ve bende çok seviyorum kendi dilimi o yüzden Türkçe’de bana çok güzel geliyor.*

Arnavut öğrenci: *Öğrenmesi kolay, ama bazı kelimeler karıştırıyorum.*

Ürdünlü öğrenci: *kolay. Herkes onu öğrenebilir.*

Türkçenin zor bir dil olduğunu düşünenlerle ilgili dikati çeken en önemli nokta, İranlı öğrencilerden birinin yukarıdaki “kolay bir dildir” ifadesine rağmen diğerinin “zor” ifadesini kullanmasıdır. Bu öğrenci, her ne kadar Türkçenin zenginliğinden bahsetse de Türkçeyi zor bir dil olarak görmektedir. Bunun dışında Letonyalı öğrenci zor olsa da öğrenilebileceğini, Etiyopyalı öğrenci ise güzel olsa da çok zor olduğunu belirtmiştir.

İranlı öğrenci: *Bence güzel birdil ama zor, güzeldir çünkü bir zengin bir dildir*

Letonyalı öğrenci: *Bana göre zor bir dildir, çalışırsak öğrenebiliriz.*

Etiyopyalı öğrenci: *Türkçe güzel bir dildir ama öğrenmek için çok zor.*

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkçenin en zor buldukları beceri alanına yönelik görüşleri Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11. Türkçenin En Zor Beceri Alanına Yönelik Öğrenci Görüşleri

	Görüşler	f
<i>Sizce Türkçenin en zor beceri alanı hangisidir?</i>	Konuşma	13
	Dinleme	12
	Yazma	8
	Hiçbiri zor değil	1
	Okuma	0
	Toplam	34

Toplam öğrenci (N): 25

Tablo 11’e bakıldığında, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin 13’ünün konuşma beceri alanını, 12’sinin dinleme beceri alanını, 8’inin yazma beceri alanını zor bulduğu görülmektedir. Sadece 1 öğrencinin hiçbir beceri alanının zor olmadığını ifade ettiği; okuma beceri alanının ise hiçbir öğrenci tarafından zor olarak algılanmadığı dikkat çekicidir. Melanlıoğlu (2014: 388) A2 düzeyindeki Tanzanyalı öğrencilerin Türkçe öğrenirken en çok zorlandıkları alanın “dinleme” olduğunu, en az zorlandıkları alanın ise “okuma” olduğunu; Tunçel (2016: 120), Yunan öğrencilere göre Türkçenin en zor beceri alanının %55,3 oranıyla “dinleme”, %27,7 ile “konuşma”, %10,6 ile “yazma” ve %6,4 ile “okuma” olduğunu tespit etmiştir. Alyılmaz vd. (2015: 335) ise Türkçe öğrenmede karşılaşılan sorunların başında “yazma (4)”nın geldiğini ortaya koymuşlardır. Bu bulguların, tablodaki beceri sıralamasıyla örtüşmediği görülmektedir. Gürbüz ve Güleç (2016: 146) de yabancı öğrencilerin Türkçeye ilişkin görüşlerini irdelediği çalışmasında, Türkçe öğrenirken en çok zorlanılan noktalarla ilgili “dil bilgisi ve terimler (6)”, “telaffuz (4)”, “hiçbir noktada zorluk çekilmemiştir (2)” ve “her noktada zorluk çekilmiştir (1)” bulgularına ulaşmıştır.

Yabancı uyruklu öğrencilerin bu konudaki cevaplarından bazıları:

Öğrencilerin görüşme formuna en zor beceri alanı ile ilgili -tek bir beceri alanı yazanlar olsa da- genellikle ikişer beceri alanı yazdıkları (“konuşma ve yazma”, “konuşma ve dinleme” gibi.); bu cevapların büyük bir çoğunluğunun “konuşma”ya odaklandığı görülmektedir.

Somalili öğrenci: *konuşma çünkü bazı kelimeleri Telafuz etmek zordur.*

Etiyopyalı öğrenci: *Çok değil ama konuşmak bir zor.*

Ukraynalı öğrenci: *Bence konuşma en zor beceri alanı*

Mısırlı öğrenci: *Konuşma ve yazma zor*

Benzer şekilde “dinleme”de de yüksek bir oranda zorlandıklarını belirtmektedirler. Burada zorlanma gerekçelerinin “hızlı konuşulması” ve “kelime bilgisi eksikliği”ne dayandırılması dışında Ürdünlü öğrenci tarafından “Türkiye’de çok ağız olduğu”nun ifade edilmesi oldukça dikkat çekicidir.

Zimbabveli öğrenci: *dinleme çünkü hızlı konuşurlar*

İranlı öğrenci: *dinleme. Çünkü bir metini dinliyince her kelemeler hatırlamıyorum ve içinde bazı zor kelemelerde olsa daha da zor olur.*

Ürdünlü öğrenci: *Dinleme, çünkü Türkiye’de çok ağızlar vardır.*

Öğrenci görüşlerinin en zorlanılan beceri alanı olarak “konuşma” ve “dinleme”ye odaklanması, yazmayı iki becerinin sunulduğu cevaplarda ikincil olarak sadece 8 öğrencinin dile getirmesi, algı ile gerçeklik arasında önemli bir fark olduğunun görülmesi açısından önemlidir. Çünkü ADÜ-TÖMER’de yapılan dersler ve sınavlar göz önüne alındığında, öğrencilerin en çok “yazma” becerisinde zorlandıkları gözlenmektedir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkçe öğrenmek için TÖMER’deki öğrenme faaliyetleri dışında yaptıkları çalışma ve etkinliklere yönelik görüşleri Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12. Türkçe Öğrenmek İçin TÖMER’deki Öğrenme Faaliyetleri Dışında Yapılan Çalışma ve Etkinliklere Yönelik Öğrenci Görüşleri

	Görüşler	f
<i>Türkçe öğrenmek için</i>	TÖMER dışında bir öğrenim faaliyetim yok	13
<i>TÖMER dışında yaptığımız çalışmalar ya da etkinlikler var mı? Varsa nelerdir?</i>	Daha önce başka bir kurumdan dersler aldım.	7
	Türkçe kitap okuyorum.	3
	Türk dizileri seyrediyorum	2
	Toplam	25

Toplam öğrenci (N): 25

Tablo 12’ye bakıldığında, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin 13’ü Türkçe öğrenmek için TÖMER dışında bir öğrenme faaliyetinin olmadığı, 7’si daha önce başka kurumlardan Türkçe dersleri aldığı, 3’ü Türkçe kitap okuduğu, 2’si de Türk dizileri seyrettiği yönünde görüşler beyan etmişlerdir. Gürbüz ve Güleç (2016: 148), yabancı öğrencilerin Türkçe öğrenirken okuldaki dersler ve kurslar dışında yaptıklarını “medyayı ve kitle iletişim araçlarını kullanmak –Türk dizileri, Türk müziği, gazete ve dergi takibi- (7)”, “basılı kaynaklardan yararlanmak –hikâye, roman- (3)”, “sohbet etmek (2)” ve okul dışı ders ve kurslara katılmak –kişisel gelişim kursları, öğrenim görülen bölümle ilgili kurslar- (1)” olarak tespit etmiştir. Bu bulgu, tablodaki “Türkçe kitap okuyorum (3)” ve “daha önce başka kurumlardan dersler aldım (7)” maddelerini desteklemektedir.

Yabancı uyruklu öğrencilerin bu konudaki cevaplarından bazıları:

Öğrencilerin Türkçe ile ilgili genellikle halihazırda gerçekleştirdikleri kurum dışı

faaliyetlerinin olmamasının önemli bir problem olduğu düşünülmektedir. TÖMER’de gerçekleştirilen öğrenme-öğretme faaliyetleri her kur için haftada 20 saatten ibarettir ve bu süre Türkçeyi tam ve doğru öğrenmek için tek başına yeterli olmayabilir.

Etiyopyalı öğrenci: *Hayir burada öğrenmek istiyorum, çünkü öğretmenler iyidir ve dersi iyi olarak verirler.*

Öğrencilerin birçoğu, Türkçeyi öğrenmek için şu anda kurum dışı bir etkinliklerinin olup olmadığından ziyade, geçmişte gittikleri Türkçe kurslarından bahsetmektedirler. Ancak bu kurslarda da Türkçeyi iyi öğrenemedikleri ve TÖMER Muafiyet Sınavında başarısız olduklarından dolayı kazandıkları fakültelere gitmeden önce Türkçe hazırlık aldıkları görülmektedir.

İranlı öğrenci: *kendi ülkemde de bir Tömer kursuna girdim.*

Ürdünlü öğrenci: *İstanbul üniversitesinden c2’e kada dil bilgisi aldım.*

Faslı öğrenci: *yıllar önce 2 ay özel bir kursa gittim.*

“Kitap okumak” ve “Türk dizilerini seyretmek” gibi kurum dışı Türkçe öğrenme faaliyeti olan birkaç öğrencinin Türkiye ile tarih, milliyet ve coğrafya yakınlığı/bağı olan ülkelerden (Arnavutluk, Azerbaycan, İran gibi) olması önemli bir ayrıntıdır.

Azerbaycanlı öğrenci: *Kitap okuyorum kelimelermi artırmak için.*

Arnavut öğrenci: *Çoğu zaman türkçe diziler izliyorum ve iki yıl Türkçe öğrendim.*

İranlı öğrenci: *Türk dizi seyrediyorum her zaman onlar gibi konuşmak için*

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkçeyi hangi seviyede öğrenmek istediklerine yönelik görüşleri Tablo 13’te verilmiştir.

Tablo 13. Türkçeyi Hangi Seviyede Öğrenmek İstediklerine Yönelik Öğrenci Görüşleri

	Görüşler	f
<i>Türkçeyi hangi seviyede öğrenmek istiyorsunuz?</i>	İleri seviyede (C1-C2)	23
	İletişim kuracak seviyede	2
	Toplam	25

Toplam öğrenci (N): 25

Tablo 13’e bakıldığında, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin 23’ü Türkçeyi ileri seviyede öğrenmek istediklerini beyan ederken, 2’si iletişim kuracak seviyede öğrenmek istediklerini belirtmişlerdir. Melanlıoğlu (2014: 389) da yaptığı çalışmada Tanzanyalı öğrencilerin, Türkçeyi, “üniversitede alacakları dersleri anlayacak düzeyde” öğrenmek istedikleri yönünde görüş belirttiklerini ifade etmiştir.

Yabancı uyruklu öğrencilerin bu konudaki cevaplarından bazıları:

Kıta ve ülke sınıflaması yapılmaksızın öğrencilerin neredeyse tamamına yakını, dil öğreniminin en üst kuru olan C2 seviyesinde Türkçe öğrenmek istediklerini açıklamışlardır. Bunun Türkçe öğrenmeye karşı çok ciddi bir olumlu algı varlığının göstergesi olduğunu söylemek mümkündür.

Arnavut öğrenci: *C1-C2 çünkü zor şeyler tercih ediyorum.*

Zimbabveli öğrenci: *C programını öğrenmek istiyorum.*

Somalili öğrenci: *C2'ye kadar çünkü Türkçe hep öğrenmek istiyorum*

Azerbaycanlı öğrenci: *C2 seviyede bilmek istiyorum. En yüksek olduğundan*

İranlı öğrenci: *en sonuna kadar çünkü Türkçeyi çok güzel öğrenmek istiyorum ve hiç bir yanlışlık olmasını istemiyorum.*

Bunun yanında Türkçe öğrenme seviyesini insanlarla iletişim kurmayı ön planda tutarak belirleyen öğrenciler de vardır.

Etiyopyalı öğrenci: *çünkü iletişim kurmak ve konuşma becerilerimizi geliştirmek için*

Mısırlı öğrenci: *arkadaşlarımı anlamak ve konuşmak kadar*

4. SONUÇ ve ÖNERİLER

Adnan Menderes Üniversitesi Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezinde (ADÜ-TÖMER) yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkiye ve Türkçeye ilişkin algılarının incelendiği bu çalışmada, öğrencilerden yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanan veriler ışığında aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Türkiye'ye ilişkin algılarına bakıldığında;

1. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrenciler, *Türkiye'ye geliş nedeni* olarak öncelikle “üniversite öğrenimi”ni dile getirmişlerdir. Bunu, “bir Türk ile evlenmiş olmak”, “kaliteli eğitim almak” ve “ailesiyle Türkiye'ye yerleşmiş olmak” cevapları takip etmiştir.
2. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrenciler, *Türkiye'yi nasıl buldukları* ile ilgili genellikle “güzel bir ülke” olarak gördüklerine dair cevaplar vermişlerdir. Bunu, ciddi bir çoğunlukla “orta düzey” bir ülke ve “güçlü bir ülke” cevapları takip etmiştir. Bunların dışında, “vatan sevgisi çok yüksek”, “ırkçılıktan uzak/yabancıları seviyorlar”, “sosyal yapısı zayıf”, “güvenli”, “coğrafi yapısı benim ülkemle benzerlik gösteriyor”, “kendi ülkem gibi görüyorum”, “imkânları kısıtlı” ve “bağımsız bir ülke” şeklinde çeşitlilik gösteren görüşler ileri sürülmüştür.
3. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrenciler, *Türkiye'nin hangi alan(lar)da gelişmiş bir ülke olduğuyla* ilgili öncelikli olarak “turizm”i ifade etmişlerdir. Bunu, “ekonomi”, “eğitim” ve “siyaset” cevapları takip etmiştir. Çok az öğrenci ise Türkiye'yi “askeri” alan ile “sanayi” alanında gelişmiş bir ülke olarak görmektedir.
4. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrenciler, *Türkiye'deki yaşam şartlarının* genellikle “orta seviyede” olduğunu, önemli bir kısmı da (özellikle Afrikalı öğrenciler) “pahalı bir ülke” olduğunu düşünmektedirler. Bunların yanı sıra, “ucuz bir ülke”, “ileri seviyede”, “Türkiye'de kadın olmak çok zor” ve “benim ülkemdeki gibi” şeklinde çeşitlilik gösteren görüşler de vardır.
5. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrenciler, *Türk insanıyla ilgili* “yardımsever”, “dost canlısı”, “sıcakkanlı”, “samimi” ve “vatansever” ifadelerini kullanmaktadırlar. Bunların dışında, az da olsa “yabancıları çok seviyorlar”, “her türlü insan var”, “fikrim yok” ve “ırkçı” şeklinde görüş açıklayan öğrenciler de bulunmaktadır.
6. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrenciler, *Türk kültürüyle ilgili genel olarak* beğendiklerine dair görüş belirtmiş; önemli bir kısmı da Türk kültürünü kendi kültürüne benzetmiştir. Ancak Türk kültürünün kendi kültüründen çok farklı olduğunu ifade edenler

de azımsanamayacak sayıda. Öte yandan, “Türk yemekleri güzel”, “yemekleri beğenmiyorum”, “müzikleri güzel”, “giyim tarzını güzel bulmuyorum”, “güzel giyiniyorlar” şeklinde farklı görüşler de ortaya atılmıştır.

7. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrenciler, *Türkiye’de karşılaşılan sorunlarla* ilgili, genellikle “ciddi bir sorun yaşamadım” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Sadece birkaçının çok pahalı olduğu için maddi sorunlar yaşadıklarını açıkladıkları görülmüştür. Bunların dışında, “Türkçe bilmemekten kaynaklı iletişim sorunları”, “ırkçılık”, “aile özlemi”, “haksızlıklar yapılması” gibi problemler dile getirilmiştir. Ayrıca; bir öğrencinin eşyasının çalınmasından dolayı “hırsızlık yapılıyor”, bir öğrencinin de Afrika’dan geldiği için “sadece soğuk” şeklindeki ifadeleri bireysel olarak yaşanmış/yaşanmakta olan iki sorun olarak cevaplar arasında yerini almıştır.

Türkçe öğrenmeye ilişkin algılarına bakıldığında;

1. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrenciler, *Türkçeyi öğrenme amacı* olarak yüksek öğrenim görecekları “bölümlerin Türkçe eğitim vermesi”ni öncelikli şekilde ifade etmiş, henüz YÖS’e girip herhangi bir bölüme yerleşmemiş misafir öğrenciler ise “Türkiye’de öğrenim görme hakkı kazanmak” için Türkçe öğrendiklerini açıklamışlardır. Bunları, sırasıyla “insanlarla iletişim kurmak”, “öğrenim hayatı bitince Türkiye’de yaşamak ve çalışmak”, “Türkiye’yi ve insanlarını sevdiğim için” ve “benim dilime yakın” görüşleri takip etmiştir.
2. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin önemli bir kısmı, *Türkçenin nasıl bir dil olduğuyla* ilgili “kolay bir dil” şeklinde görüş belirtirken, hatırı sayılır bir kısmı da “zor bir dil” cevabını vermişlerdir. Ayrıca, Türkçe için “zengin ve güzel bir dil”, “benim dilime çok yakın bir dil” şeklinde yaklaşımların yanında, “çalışınca öğrenilebilecek bir dil”, “her dil gibi” ve “yazılışı ve okunuşu aynı” cevaplarını verenler de vardır.
3. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin, *Türkçenin en zor beceri alanıyla* ilgili yoğun şekilde “konuşma” ve “dinleme”yi dile getirdikleri tespit edilmiştir. Bir kısmı ise “yazma” konusunda zorlanmaktadır. Sadece 1 öğrenciye göre “hiçbir beceri alanı zor değil”dir. “Okuma” benceri ise hiçbir öğrenci tarafından zor olarak algılanmamaktadır.
4. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin, *Türkçe öğrenmek için ADÜ-TÖMER’deki eğitim-öğretim faaliyetleri dışında yaptıkları çalışma ve etkinliklerle* ilgili “genellikle bir faaliyetlerinin olmadığı”na yönelik açıklamalar yaptıkları, yedisinin ise “daha önce başka bir kurumdan Türkçe dersleri aldığı”ni belirttiği görülmüştür. Bunu, çok az öğrenci tarafından “Türkçe kitap okumak” ve “Türk dizileri seyretmek” şeklinde beyan edilen görüşler takip etmiştir.
5. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin neredeyse tamamının, *Türkçeyi öğrenmek istedikleri seviye* olarak “ileri seviye (C2)”yi ifade ettikleri, sadece iki öğrencinin “iletişim kuracak kadar” cevabını verdikleri tespit edilmiştir.

Adnan Menderes Üniversitesi Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezi bünyesinde gerçekleştirilen bu araştırmanın sonuçlarına bakıldığında, genellikle, yabancı öğrencilerin Türkiye ve Türkçe öğrenme algısının pozitif yönde olduğu; ancak çoğu bireysel de olsa negatif algıların da varolduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan hareketle aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

- a. Türkiye’ye gelen yabancı uyruklu öğrenciler için öğrenim süreçleri boyunca bağlı buldukları üniversiteler ile Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı ve Yunus Emre Enstitüsü arasında projelerle/protokollerle Türkiye’nin tarihi-coğrafi güzelliklerinin ve

Türk kültür-sanatının tanıtılabileceği imkânlar yaratılabilir. Böylelikle bu öğrencilerin ülkelerine döndüklerinde gönüllü kültür elçilerimiz olmaları sağlanabilir.

b. Türk insanının doğru algılanması, “ırkçı”, “haksızlık yapılıyor”, “hırsızlık yapılıyor” gibi olumsuz algıların önüne geçilebilmesi için, Türk halkı yabancı uyruklulara yaklaşım konusunda kitle iletişim araçları vasıtasıyla bilinçlendirilebilir.

c. Türkçe öğretimi araştırma ve uygulama merkezlerinde, her eğitim-öğretim yılı sonunda Türkçe konuşma, şiir okuma, tiyatro vb. gibi etkinliklerin yer aldığı şenlikler ve programlar düzenlenebilir. Yabancı öğrencilerin de Türkçe olarak kendi kültürlerini tanıtmaları sağlanabilir.

d. Yabancı uyruklu öğrencilerin TÖMER dışı Türkçe öğrenme faaliyetlerinin oldukça sınırlı olması nedeniyle, üniversite ve bulunulan şehir şartları uygunsa, TÖMER’lerdeki/dil merkezlerindeki öğrenme-öğretme etkinlikleri ve ders dışı sosyal faaliyetler artırılabilir.

e. Modern ve teknolojik dil öğretim yöntem ve tekniklerinden yararlanılarak Türkçeyi daha çok sevdirecek öğretim uygulamaları geliştirilebilir.

f. Öğrenci sayısı bakımından uygun olan TÖMER’lerde/dil merkezlerinde belirli kıtalar ya da ülkelerden gelenlerin Türkiye ve Türkçe öğrenmeye yönelik algılarının karşılaştırıldığı çalışmalar gerçekleştirilebilir.

KAYNAKLAR

- Akkaya, A. (2013). Suriyeli mültecilerin Türkçe algıları. *Ekev Akademi Dergisi*, Yıl 17, S. 56, 179-190.
- Aksan, D. (2011). *Türkçeye yansıyan Türk kültürü*. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Alyılmaz, S., Biçer, N. ve Çoban, İ. (2015). Atatürk Üniversitesinde öğrenim gören Kırgız öğrencilerin Türkçe ve Türkiye'ye yönelik görüşleri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*. 4(1), 328-338.
- Barın, E. (2003). Yabancılara Türkçenin öğretilmesinde temel söz varlığının önemi. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi Türkçenin Öğretimi Özel Sayısı*, 13, 311-319.
- Bayyurt, Y. ve Yaylı, D. (2011). Giriş. D. Yaylı ve Y. Bayyurt (Ed.), *Yabancılara Türkçe Öğretimi- Politika, Yöntem ve Beceriler* (ss. 1-4), (2. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bölükbaş, F. ve Keskin, F., (2010). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metinlerin kültür aktarımındaki işlevi. *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. 5(4), 221-235.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akın, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Creswell, J. W. (1998). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five traditions*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Çepni, S. (2005). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş* (2.baskı). Trabzon: Üçyol Kültür Merkezi.
- Dilek, İ. (2016). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen uluslararası öğrencilerde ve eğitim dili Türkçe olan üniversitelere gidenlerde Türkçe algısı. *Aydın TÖMER Dergisi*. 1(2), 17-32.
- Güleç, İ. ve İnce, B. (2013). Türkçe öğrenen yabancıların günlük yaşama ilişkin kültürel algıları üzerine bir araştırma. *Sakarya University Journal of Education*, 3(3), 95-106.
- Gürbüz, R. ve Güleç, İ. (2016). Türkiye'de eğitim gören yabancı öğrencilerin Türkçeye ilişkin görüşleri: Sakarya Üniversitesi örneği. *Sakarya University Journal of Education*, 6(2), 141-153.
- <https://www.ntv.com.tr/egitim/turkiyedeki-yabanci-ogrenci-sayisi-795-bin-962ye-ulasi,OpnWuWDZLkyNsTNv5cZTpg> (E. T.: 21.10.2017).
- Melanlıoğlu, D. (2014). Perceptions of foreigners about process of learning Turkish. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 3(2), 368-389.
- Özer, B., Duran, V., Hızlı, S. ve Çınar, G. (2014). Erasmus programıyla Türkiye'ye gelen yabancı uyruklu öğrencilerin Türk kültürü ve yaşayışı hakkındaki düşünceleri. *Gençlik ve Kültürel Mirasımız Uluslararası Kongre Kitabı* içinde (s. 347-358). Samsun. (https://www.researchgate.net/profile/Volkan_Duran2/publication/304023642_ERASMUS_PROGRAMIYLA_TURKIYE'YE_GELEN_YABANCI_UYRUKLU_OGRENCILERIN_TURK_KULTURU_VE_YASAYISI_HAKKINDAKI_DUSUNCELERI/links/5763bfb608ae570d6e15cb57/ERASMUS-PROGRAMIYLA-TUeRKIYEYE-GELEN-YABANCI-UYRUKLU-OeGRENCILERIN-TUeRK-KUeLTUeRUe-VE-YASAYISI-HAKKINDAKI-DUeSUeNCELERI.pdf) (E. T.: 27.10.2017).

- Şengül, K. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Afganistanlı Özbek Türklerinin Türkiye Türkçesine yönelik görüşleri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 27(2), 91-100.
- Tunçel, H. (2016). Yunan üniversite öğrencilerinin yabancı dil olarak Türkçeye yönelik algıları ve Türkçe öğrenme sebepleri. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(1), 107-128.
- Türk Dil Kurumu. (1998). *Türkçe sözlük 1-2* (9. Baskı). Ankara: Türk Tarih Kurumu Basım Evi.
- Türnüklü, A. (2000). Eğitimbilim araştırmalarında etkin olarak kullanılabilir nitelikte bir araştırma tekniği: Görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, (24), 543-559.
- TÜRSAB: <https://www.tursab.org.tr/tr/turizm-verileri/istatistikler/turizmin-ekonomideki-yeri/gsmh-icin-deki-payi-1963-79.html> (E. T.: 23.10.2017).
- Uçak, S. (2017). Irak'ta yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin Türkiye, Türkler ve Türkçe algısı. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 12(14), 491-512.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yin, R. (1994). *Case Study Research: Design and Methods*, (2nd edition). London: Sage Publications.